

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Szerkesztői szállítás:

Kül-monostorutca 181. szám.

Kiadó hivatal:

Középütcza, Stein J. könyvkereskedése.

Hirdetési ár: 5 hasábos garmond sorért 1-szor 7 kr., 2-szor 6 kr., 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek Bécsben Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) és Haasenstein és Voglernél (Wollzeile 9. sz.).

Nyilvántartási cikkek sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltek.

Megjelen e lap hetenkint háromszor, u. m.

kedden, csütörtökön és szombaton délbén.

Előfizetési ár:

egész évre 12 frt, félévre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

Pest, ápril 23. 1867.

(D.) A magyar miniszterium megint egy tiszteletreméltó hangon tartott okmányt-bocsátott ki, ugyanazt, a mely e hó 10-ről keltetve intéztetett a megye- és városhatóságokhoz, s melyben mintegy programja van letevé annak, a mit a miniszterium a megyék magatartására nézve vár és remél.

A miniszterium kiemelve azt, hogy a megyei hatáskör a felelős kormányzás igényével törvényhozásilag még nincs kiegyeztetve, azt reméli, hogy a gyakorlati élet fogja leginkább kitüntetni a két rendszer akadálytalan közreműködésének még elvárható nehézségeit, s a nemzet eszébe s higgadsága jelölendi ki e részben a törvényhozás teendőinek irányát; s kiemeli ugyanazon eszmét, mit lapunk is annyiszor kiemelt, hogy a két rendszer összeférhetőségének kulcsa az, ha a megye érdekei felett a hatóság, az országéi felett a kormány (természetesen az ország képviselével együtt) örökös, mint oly kormányhoz illik, a mely a nemzet közvéleményéből fogantott, s a nemzet alkotmányos fejlettségét képviseli, a tisztelet és ragaszkodás szavával szólván a megyékhez, irányadó nézeteivel is ennek higgadságára, s felelősség érzetére támaszkodik, s vélosen és közfigyelemre méltólag emeli ki, hogy „ezentúl minden ballépés vagy mulasztás többé nem az eddigi gyámhatalom, hanem saját erkölcsi hitelünk rovására esnék”, és kimondja végül ezen kormányirát, hogy „a siker a törvényhatóságok bizottságok és választandó tisztviselők kezei közé van letevé.”

Jól esik az eddig hallott, s „meghagyatikk” szóval kezdődő nyers és parancsoló verordnások helyett végre ez alkotmányos hangot hallanunk, s érezhetünk, hogy a kormányok vannak a nemzetért, s nem megfordítva, s hogy a kormányok ereje és hatalma csak úgy lehet, ha azt a nemzettől kölcsönzi, reméljük ezt municipiumaink higgadt és bölcs magatartásukkal bebizonyítandják.

Azt mondja Erdély, mi vigaszunk van nekünk e hangban? mostoha gyermekei vagyunk mi most is balvégzetűeknek; ezen irat még nem küldetett meg a Királyhágon inheni hatóságokhoz, itt még Schmerling bérszolgái ma is üldözöbe veszik, a ki ellenők szólani merészel?

Ne aggodalmaskodjunk néhány nap kellemetlenségei felett. Erdély közvetlenül ezen kormány alá tartozik, mely a nemzet méltósága előtt meghajol, s mely a nemzet iránti felelősséget mélyen érzi, s kötelmeihez hű maradni kedves feladatának tartja; ezen irat, a mely most a megyékhez küldetett, a mi megyéinkhez is megérkezik, talán nem oly gyorsan, mert hisz nincs vasutunk, s a Maros és Aranyos folyókön még ma is primitív kompok tartják fenn a közlekedést; de legyünk tökéletesen megnyugodva, hogy midőn a haza alkotmányos szabadsága visszavivatott, annak egyes részei kivételes állapotban nem maradandának.

Kezességül szolgál a kormány felelőssége, kezességül az országgyűlés egyttléte, s ottan képviselőink szavazásjoga, hogy az alkotmány mindazon malasztjaiból, melyeket királyságunk hatóságai élveznek, Erdély hatóságai sem lesznek kizárva, de másfelől bizonyos az, hogy ez csak úgy és ott fog megtörténni, hol a szükséges egyetértésben s szabadságvágyban nyilatkozó politikai higgadság kezességét nyújt az önkormányzatra való azon szükségesség képessége nézve, melynek hiányása esetében, a kormány a rend és közbiztonság körüli felelőssége érzetében köteles leendő a néki engedett szabadságot az alkotmányos követelmések határain kívül is igénybe venni; mert az állam első feladata a rend és vagyon-személybiztonság, s a polgári szabadság élvezete ott kezdődik, hol ez első követelmények teljesítve vannak.

Nem vigasztaló talán sokakra nézve minálunk a miniszteri körirat azon tétele, miszerint „a felelősség érzetének kell vezetnie a megyéket a tisztviselők választása körül; kell, hogy a magánérdekek, rokonsági, baráti érzelmek a nemzeti s felekezeti

rokonszenvek resignatiojával a tisztviselők megválasztásánál az erkölcsi feddhetlenség s jellem s képesség szolgáljanak irányadókul.”

Nálunk, hol a hitfelekezeti s nemzeti praerogatióknak ősi hét fő bűne ujjabb tényezőkké nevedekett; nálunk, hol a képtelenség is gyakran burkolózott a nemzetiségi vagy hitfelekezeti előjogok tunikájába, hogy e kiváltságnál fogva a senatusba bejuthasson; nálunk, hol Schmerling-Nádasdi összeüszítő alkotmány chaosából a legesodálatosb proportionalis követelmések torz alakjai születtek meg egykoron: nálunk sok helyütt még alig lehetnek fogékonyak az államban az általános igazságok megtagadhatlan követelményei iránt; remélni lehet azonban, hogy az alkotmányos szabadság és önkormányzás jelenléte ott is a kábító utopiák helyébe állítja a józan és higgadt megfontolást; az egyéni érdekek és féltékenységek elnémulnak a közös szabadság nagy feladatának követelményei előtt, s a végesetben a törvény hatalma és kormány erélye mindig képes lesz bárhol is rendrehozni az alkotmányosság keretén kívül csapongó követelményeket, s eltűnt az idő, hogy minden kis demagog mindamellott, hogy nyakig volt verve az abszolutismus lánczaiba, megannyi Washingtonnak képzelte magát.

A helyesen vezetett és mérsékelt alkotmányos szabadság kibékíti az érdekeket, elenyészteti a féltékenységet, s habár minden önző és dicsvágyó egyénnek eleget nem tehet, eleget tesz a közös szabadság által a nagy közönségnek, a mely sem hivatalra, sem hatalomra nem, hanem polgári nyugalomra s szabad polgári cselekvésre vágyik; e nagy többség kilöki kebeléből a békületlen dics- és hatalomvágyakat s meghajolva a rend előtt, mely az ő életét s vagyonát biztosítja, rendrehozja maga is a rakoncátlanok szövedékeit.

Igy reméljük átalakulni hazánk alkotmányos létét két évtized abszolutismusának, provisoriumainak örvényéből. Semmi szomorító jel nem fenyeget minket felülről ezen reményeink valóulására nézve; alulról pedig mi fenyegethetne, midőn vissza vagyunk adva magunknak, s reánk bízott saját polgári jóllétünk eszközlése? *)

Erdélyi dolgok.

II.

Egy köztisztelőben álló főispánunk, kinek a magyar kir. miniszterium ajánlatára leendő újból kinevezetését örömmel üdvözlendjük, egy hozzánk intézett s éppen most vett levelében bizonyos alája rendelt szolgabírónak nyilvánosságra hozott dolgaról felvilágosítást kérvén, többek közt ezt írja nekünk:

„Szívemből örvelek, hogy a hivatalnokok a nyilvánosság által nyugtalanítva kezdik magukat érezni. Ez is jó! De nagyon nem jó az, hogy tovább is a provisorius tisztviselőkkel kell kormányozni, mi mindennap nehezebb, talán már holnapután lehetetlen!”

Imé, egy főispán, ki igen helyesen fogja fel, hogy a nyilvánosság az államélet minden mozzanatainak legbecesebb ellenőre, s e jog gyakorlata ellenében nem kíván se lehangelő gúnynyal, se a tekintély terrorizmusával fellépni; sőt menten minden tulságos érzékenykedés és egyéb gyengeségek-től, valódi alkotmányos szempontból elfogulatlanul ítélve, a saját szabad mozgásában nem akadályt, hanem támaszt ismer fel, s azt kötellessége további teljesítésére buzdítja méltányol nyilatkozatával.

És imé, egy se magát, se másokat amsini nem akaró főispán, ki maga is őszintén bevallja, hogy bizony azokkal az emberekkel, a kikkel a törvénytelen provisorium nem valami kényes változás után a Schmerling-korszak kezdetén berendezte magát, immár képtelenségé válik tovább kormányozni.

S mi meg vagyunk győződve, hogy a Királyhágon innen alig akadna egy két főispán, fötiszt vagy főkapitány, a ki e nézetet megtagadni képes lenne.

*) A mennyire állásunknál fogva alkalmunk lehetett közelebről észlelni a királyhágonnani megyékben immár észrevehetőleg mozgásba jövő közvéleményt, minden oldalról azt várjuk, hogy a kormány a legbiztosabb politikai jellemmel bíró és népszerű főispánokat fog kinevezni, s e reményben minden oldalról bizalom és a kormány támogatására készség nyilvánul. Nincs mit tartani az erdélyi megyéktől, minlén a várakozás bizonyára mielőbb ki lesz elégítő.

Szerk.

A mi pedig a törvényhatóságok közönségét illeti, elkezdve a nagy földbirtokostól le a legalsó néprétegig, csak egy óhajítás nyilvánul: vajha végre mi is megmenekednénk már e nyakunkon feledett sulyos bagajától a legsúlyosabb rendszerek!

Tisztelet a kivételeknek, s mi mindig örömmel ismertük el, hogy vannak ilyenek. De a provisorium emberei általában oly nyomorúságos szerepet játszottak le a királyhágonnani törvényhatóságokban, hogy ha arra tettek volna le esküt, miszerint a leggyűlöletesebb rendszert studio compromittálni fogják, még akkor se tehettek volna ki jobban magukért. Maguk Reichenstein urék Szebenben a landtagolás arany napjaiban, midőn éppen egy mintaszerű államélet teremésével ábrándoztak itt, bevallák, hogy: „Erdély soha se volt oly rozsol kormányozva, mint azon évek alatt.” S ez természetes volt, mert a provisorium a Királyhágon innen sokkal visszataszítóbb jellemű alakban ölel polypkarjai közé e szerencsétlen területet, mint a Királyhágon túl, s midőn a közbizalom emberei 1862-ben visszaléptek, s megyei bíróságokat és föltétlen engedelmességre kész tisztségeket kellett alkotni — faute de mieux — meg kellett elégedni oly egyénekkel is, a kiknek qualificatiójáról Fama isten-asszony részint mosolyogva, részint szűzi szemérmében elpirulva regélt saját szerű dolgokat.

Ne csodálja senki, ha ez embereket még mindig a hatalom polezán látva, a közhangulat, türelmet már alig fekeztve, követeli, hogy e hitel- és bizalomvesztett, illetőleg a közbizalommal soha meg se tisztelt emberek végre (két havi várakozás után) minden további tétovázás nélkül eltávolíttassanak azon hatáskörből, melyet soha méltólag be se töltöttek, s a melylyel sokan közülök annyiszor visszaéltek.

Ne csodálja senki, ha látva, miképp a királyhágonntul köztörvényhatóságokban vígan foly a restauratio, az eziránti közhangulat és közbizalom talán türelmetlenebb, talán követelőbb alakban kezd nyilvánulni.

S ne csodálja senki, ha magunk is — kik folytonosan a türelmes várakozás mellett szavaztunk, s annyit biztatók t. olvasóinkat a „majd holnap”-pal — kimondjuk már határozottan, hogy a dolgok illetéknéppen tovább nem maradhatnak káros hatás nélkül, a köztörvényhatóságok kormánya mellett a közbizalom embereinek kezébe juttatandó, s ha volna is egy-két megye, hol a főispán egész bizalommal nem merné azonnal felnyitni a megyegyűlés termét, ám ott is — ha nem egyéb — kinevezés útján új tisztviselőkarok szervezendők.

Nincs is kétségünk aziránt, hogy mihelyt a kir. biztos ő execa körültekintend itten, azonnal elismerendi, hogy az eziránti közbizalomra lehető leggyorsabb kielégítése legelső feladatai közé tartozik.

H. S.

Könyvtárnoki jelentés az erdélyi muzeum könyvtárának állásáról. *)

(Olvasatott a közgyűlés febr. 11-ki ülésében.)

Tisztelt közgyűlés! a nyilvános könyvtárak ügye iránti érdeklődés és áldozatkészség egyik legbiztosabb jele a nemzetek műveltség fokának. A hol újabb meg újabb közkönyvtárak nyílnak, a hol a közönség részvéte azokat folyvást ápolja, ott a nemzeti művelődés erőben és terjedelemben gyarapodik, ott a tudomány és felvilágosodás vívmányai a nemzet szellemi és anyagi haladását biztosítják; a hol a közkönyvtárak szükségét vagy nem is érzik, vagy a létezők iránt részvételelenséggel, közönyösséggel viseltetnek, ott a tudatlanság és sötétség s ezzel együtt a lelki és testi szolgasság hazája van.

A nemzeti művelődés szükségének érzete alapította Erdélyben nemzetünk ugy szólván összes értelmiségének önkényes áldozataival muzeumunkat s ezzel együtt országos közkönyvtárunkat, s az a lankadatlan részvétel, melylyel honfiaiink és honleányaink ezen intézet iránt viseltetnek, világos bizonyossága annak, hogy nemzetünk a kor parancsoló irányát, mely a nemzetek minél általánosb műveltségét sürgeti, komolyan fölismerte és földadatát mélyen érezi.

Egyesek áldozataiból alapított könyvtárunk, melynek tavalyi létszáma 23,082 kötetet tett, a múlt évben adományok útján 1839, vétel útján 444, összesen 2283 kötettel 25,365 kötetre gyarapodott. Az adományok legnagyobb és legbecesebb részét

*) A politikai mozzanatokból eredett rendkívüli tárgyalmas miatt, mely a lapokat a közlebbi időkben oly rohamosan igénybe vette, derék muzeumi könyvtárunknak és jeles történetésünk ezen érdekes jelentése nem kerülhetett az olvasóközönség elibe. De sietünk megragadni most az alkalmat, hogy kiadjuk.

teszi néhai özvegy gr. Bánffy Dénesné 1200 kötetből álló hagyatéka, mely a külföldi, különösen francia irodalom maradandó becsű jelesebb műveiből van válogatva, s valamint beltartalmával, úgy esinos és díszes kötéseivel egykori tulajdonosa finom ízléséről tanuskodik. E mellett ki kell még emelnem a vajda-hunyadi szent Ferencz rendi convent adományát, szent Ágostonnak Pécsi Lukács által fordított s Nagy-Szombathán 1591-ben nyomtatott elmélkedéseit, mely munka egyike a XVI-ik századi magyar nyomtatványok legtrifkábbjainak, s ezekben gazdag gyűjteményünk jelesebb darabjai közt méltó helyet foglalhat.

Kézirattárunk a múlt évben adomány útján 10 kötettel szaporodott. Ezek legbecesebbike a Bod Péter latin Ecclesiastica historijájának egészen a szerző saját kezével írt, fájdalom! csak harmadik és utolsó kötete; az egyetlen, bár csonka, eredeti példány, melynek létezéséről tudomásunk van, intézetünk nmlgu elnöke gr. Mikó Imre ajándéka. Oklevélgyűjteményünk gyarapításához több adományozó összesen 150 darabbal járult, melyek csaknem kivétel nélkül Erdélyre vonatkoznak. Ezek fele, u. m. 75 darab mind székegyföldet illető oklevél, b. Orbán Balázs, 50 darab pedig, mind a kolozsvári ötvöscsész multjára vonatkozó, a czéh legregibb két jegyzőkönyvével együtt, Konez József helybeli aranyműves ajándékából jutott birtokunkba.

Könyvtárunk fennebb kimutatott létszámán kívül van még birtokunkban 5482 darabra menő többszörös példány. Ezek bettrendszes czimtartának kinyomatása el van határozva, s a nyomtatott czimtar rövid időn meg fog jelenni. Intézetünk érdekében áll e felesleg példányokat csere vagy eladás útján minél hamarabb értékesíteni; minlén a múlt évi adományokkal könyvtári szobáink minden felhasználható helye csaknem teljesen el van foglalva, s a jövő évi kilátásban levő tetemesebb gyarapodást csak úgy lehetek képes elhelyezni, ha a felesleg példányok által jelenleg elfoglalt szoba egészen vagy legalább részben megtűrl.

A birtokunkban levő összes könyvek szekrényekbe föl vannak állítva, czimeik a bettrendszes alapczimtarba be vannak iktatva. A szakezimtar, a már megkezdett helyczimtar elkészítése s befejezése jövő évi leg sürgetősb teendőm lesz. A kézirattár czimtarozása ez évben annyira haladt, hogy ezen nagybecsű gyűjteményünk minél elszívesebben leíró czimtarát még ez évben elkészíthetem. Terjedelmes oklevélgyűjteményünk rendezése és regisztrálása fog még legtöbb és legkitartóbb munkát kívánni; ezen gyűjteménnyel foglalkozni eddig csak annyira érkezhettem, hogy gazdag tartalmával megismerkedvén, a kutatói és tanulni kívánóknak a szükséges utasításokkal szolgálhatok.

Olvasó szobánk, melynek számára intézetünk költségén 20 külföldi tudományos folyóirat volt megrendelve, a hazai szerkesztők és kiadók szívességből pedig 28, részint tudományos, részint politikai és szépirodalmi lap és folyóirat járt, a látogatók számára nézve nem mutathat ugyan föl különös gyarapodást, — minek egyik oka bizonyosan abban is fekszik, hogy külön olvasó- s a könyvtár-tiszti munkák számára külön dolgozó-szobával nem rendelkezhetünk — de mégis öröndetes jelenségül jegyezhetem meg, hogy ez évben az ifjabb nemzedék, a helybeli főiskolák érettebb kórú növendékei közül számosabban használták könyvtárunkat tudományos ismereteik gyarapítására, mint az előbbi évek bármelyikében.

Hogy gyűjteményeinket irodalmi munkássággal foglalkozó helybeli szakférfiaiunk gondosan használták, az általa kiadandó munkák igazolni fogják; különösen oklevéltárunk gazdagságát fényesen ki fogják tüntetni a magyar tudományos akademia által közelebb kiadandó „Török-magyar kori államokiratok” kötetei, melyekben oklevélgyűjteményünk számos és nevezetes fontossága eredeti oklevele fog napvilágot látni.

Könyv- és kézirattárunk folytonos gyarapodását tekintve, lehetetlen a tisztelt közgyűlés figyelmét a jövő szükségére ismételve föl nem hívnom; hogy t. i. mindinkább szüknek mutatkozó ideiglenes könyvtári szállásunk helyett maradandó s egyenesen e célra rendezendő tulajdon épülettel gondoskodni méltóztassék. Nem hallgathatom el egyszerűs mind azt a kisebbszert, de lényeges hiányt is, hogy a könyvek kötetelésére a könyvtári ezer kétszáz forint évi általánnyból, — melyet nehéz pénzügyi viszonyaink miatt az idei költségvetési terv 200 forinttal volt kénytelen kevesebbé szálaltitni, — évenként csak egy pár száz forintot is alig lehetvén fordítani, könyveink nagyobb része, részint kötetlenül, füzve, részint avult, rongyos kötésekben áll, mi nemcsak a czél szerű kezelést és

használat, de a jó karban tartást is tetemesen nehezíti.

Ismerve pénzügyünk állását nem ringathatom ugyan magamat abban a reményben, hogy a tiszt. közgyűlés e bajokon, bár a legszívesebben óhajtaná is, rögtön segíthessen: de annyit mégis bátor vagyok kérni, hogy ha a kénytelenség idei költségvetésünknek éppen a könyvtára vonatkozó tételét leszállíthatja, parancsolja, méltótlanság a leszállítást csak mint ideiglenes intézkedést fogadni el és lép-tetni életbe.

Tisztelt közgyűlés! Intézetünk minden rendű alapítói és pártolói, igazgató választmánya és tisztviselői megtették ugyan kötelességüket, ha nemzeti életünk közelebbmult szomorú éveiben intézetünket, nemzeti miveltésünk egyik irányadó, világító tornyát, megalkotni, fenntartani és nehéz viszonyaink közt is emelni törekedtek: de hogy intézetünk ne csak fennállhasson, hanem az alapítói által kitűzött magasfokozat elérésére s azt a díszes állást is kivívthassa, mely egy nemzeti intézetet méltán megillet, arra ezentul, minél inkább fejlődnek és gyarapodnak gyűjteményeink, annál több erő, munkaság és áldozat kívánatik. A mit egyesek áldozataival kivinni bajosan sikerülhet, azt a nemzet akarja s összes ereje könnyen végrehajthatja. Adja az ég — s ezt hazánk már-már derűlő kezdő jobb korszaka hajnalán merhetjük is reményelni — hogy intézetünk, melynek gondjai és terhei eddig csak néhány száz buzgó hazafi vállain fektüdtek, mint az újra éledendő szabad magyar haza közérvel ápoló közvagyon, szélesebb alapon, újabb, elevenebb életében viruljon fel! Szabó Károly.

Hunyad megye költözik Szászvárosra.

Rég hallok pengetni egy eszmét, miszerint Hunyad megye közigazgatásának s törvényszékeinek át kellene költöznie Szászvárosra; de a mit én utcazi mesebeszédnek tartottam, mind addig, míg Nagy Imre barátom a „Kolozsvári Közlöny“ 45-ik számában nem tudatá, hogy Szászvárosi közszégi gyűlésben „egy szász ajku polgár“ eziránt indítványt nem tevé. Ezen indítványból kénytelen vagyok elhinni, hogy honnan, honnan nem — de ez bizony komoly gondolat.

Az indítvány azzal indokoltatik, hogy Szászváros alkalmasabb helyiségekkel kínálkozik, mint Déva. Jól van! csak hogy az a szász ajku polgár felelte, hogy Szebennek még több a helyisége, hiszen azokba Erdélyt, az akkor még ide tartozott partiummal együtt mind berakták volt, s így ha a helyiség elegendő arra, hogy Hunyad megye elköltözzék, akkor egyenesen Szebenbe kellene költöztetni, s erre a szebeni szász uraknak van is annyi joga, mint Szászvárosnak, mert azon rendszernek behozásában — mi a helyiségek felállítását szükségessé tette — fejtettek is ki annyi buzgalmat, mint a szászvárosiak, s nem kell vala a szebeniek emi-nens jogát megtámadni.

No de beszéljünk komolyan, s miután N. I. barátunk ígérete ellenére ezen tárgyról nézeteit mind e mai napig el nem mondta, puhaltuk ki, hogy mik lehetnek azon fontos okok, melyek szerint Hunyad megyének a szászvárosi hideg climába át kellene költöznie? Az alkalmasabb helyiségek? Jól lakott már torkig Hunyad megyének kicsinyje és nagyja a szászvárosi helyiségekkel, s im a N. I. barátunk ezikke által felkeltett hangulatból azt következtetem, hogy Hunyad megye később a maga területén mind sátrakra költözni, mintsem Szászváros helyiségeibe átköltözzék, s inkább lemond hely-hatóság jogairól, hogyszem tisztjeit és bíráit Szászvárosra keresse; hiában! mi bárbarok vagyunk, irtóznak mi az elegans városoktól, nekünk jók viskóink is. Vagy tán több értelmes, több hazafiságot tanulunk ott? mindkét tekintetben feljűl áll Hunyad megye Szászvárosnál és székeknél. Lehet azon jó akaratú számítás is, hogy a Szászvárosra és széken uralkodó hidegség és reactio a mindenesetre szabadabb szellemű és buzgóbb hunyad megyévéli szorosabb érintkezés által meggyógyíttassék, vagy legalább neutralizáltassék. Ez — mondom — lehet jóakaratu gondolat, de célra nem vezet: a szász ugyanis akár lakunk mi Szászvárosra vagy Szebenben, akár nem, barátunk lesz mind addig, míg a szerencse nekünk mosolyog; a székbeli román pedig a hunyad megyei — mindenesetre jobb érzel-mű — románt is elrontaná, s az a parányi lágy-meleg buzgóság, mit nyernénk, nem pótolná nekünk azt a nagy kárt, mit a székbeli románok megyénk-nek okoznának. Jobb nekünk — jó szomszédság-ban ugyan — de külön maradunk.

Kitalálom én valódi okát azon keresztényi szeretetnek, mely szerint Szászváros derek szász ajku polgárai minket hazátlanokat — most a szeli-debb napokban — házaikba befogadni ajánlkoznak, t. i. egy néhány háztulajdonos, az örök ifjuságra hivatott civilisatio beamterei számára kényelmes helyiséget építvén, azok most tíresen konganak, nem teljenek, hogy tehát azon helyiségek meddön ne álljanak, szeretnek azokat tiszta testvéri szeretetből szép pénzért nekünk átengedni. Köszönjük a szíves ajánlatot, de a legjobb akarattal sem fogad-hatjuk el; mert mi oly rendszert várunk, melyben mentől kevesebbet irjanak, de annál többet tege-nek, s így viskóinkban a protokollumok mellett is meg fogunk férni; mert nekünk, ha nincs is oly elegans városunk mint Szászváros, de van elég al-

kalmás Dévánk Hunyadnak, s ha kell Algyógnak is, és Dévánk minden bűnei mellett is van az az érdeme — mivel Szászváros nem dicsekedhetik — hogy a legkényesebb időkben is mindig hű maradt hazájához, és annak alkotmányához, s midőn Ná-dasdy gróf ő excellenciája háromszor parancsolta, hogy a szebeni fiók Reichsrathba képviselőt küld-jön, háromszor választott oly egyéneket, kikről tud-ta, hogy oda a lábát be nem teszi, s a haza al-kothmányát el nem árulja. Igen méltányos hát, hogy ha a köz- vagy bizottmányi gyűlésen valaki vagy egy krajezárt elkölt, az menjen dévai ember zse-bebe. De vannak is Dévánk kereskedők, s mester-embekek is, kik áldozatkészségben, hazafiságban, kitartásban az aradiakkal — nem a szászvárosi ház-tulajdonosokkal — vetélkedtek mindig; Arad pedig egy van a magyar birodalomban. Az is méltányos hát, hogy ha vagy egy font czukrot veszünk, ve-gyük azt a dévai kereskedőtől, s csizmánkat is talpaltassuk dévai mesteremberrel.

Hunyad megyében nincs három ember, még a megyének azon részében sem, mely ns. Szászváros székeit keletről, mint egy szalag bekeríti, kit a ter-vezett átköltöztetés nem bosszantana, jobb lesz hát ezen szép gondolatot eltenni boldogabb idők-re.

Tóth László.

Hivatalos közlemények.

(A „Budapesti Közlöny“ után.)

Személyem körüli magyar miniszterem elő-terjesztése folytán, Bűsz János, bogasáni római katolikus elemi főtanítónak, 43 év lefolyása alatt a tanítói pályán szerzett érdemei elismeréséül az arany érdemkeresztet adományozom, — e részben egyuttal Ferencz József-rendem kancellárját is kellőleg utasítván.

Kelt Bécsben, 1867. ápril 18-án.

Ferencz József, s. k.

Gr. Festetics György, s. k.

Személyem körüli magyar miniszterem elő-terjesztése folytán, Stern Jakab, pozsoni keres-kezőnek, az utóbbi hadjárat alatt szerzett érdemei elismeréséül az arany érdemkeresztet adományozom, e részben egyuttal Ferencz József-rendem irodáját is kellőleg utasítván.

Kelt Bécsben, 1867. ápril 19-én.

Ferencz József, s. k.

Gr. Festetics György, s. k.

Személyem körüli magyar miniszterem elő-terjesztése folytán megengedem, hogy dr. Havas Ignác, dr. Szabó Alajos, Sztupa György, Grün János, Vecsey Sándor, Kozmovszky Antal, Preusz-ner József, Wimmer Antal, Weiss Bernát, Gamperl Alajos, dr. Horváth György és dr. Csajághy Béla-nak, továbbá Schossberger Henriknek, valamint dr. Szapáry Istvánné, született gr. Ráday Borbálának és Staffenberger Máriának, az utóbbi hadjárat al-kalmával a sebesült harcosok ápolása s helyzetük enyhítése körül szerzett érdemeikért elismerésem nyilváníttassék, ezen elhatározásom foganatosításá-val magyar belügyminiszterem bízva meg.

Kelt Bécsben, 1867. ápril 18-án.

Ferencz József, s. k.

Gr. Festetics György, s. k.

Magyar belügyminiszterem előterjesztése foly-tán, Csernyus Andor, Baranyamegye főispánját, ezen méltóságától, hű és buzgó szolgálatainak el-ismerése mellett, saját kérelmére felmentvén, egy-szersmind megengedem, hogy államszolgálatából származó netaláni további ellátásra való igénye kellő figyelembe vétessék, s kérelme folytán e rész-ben Hozzám külön felterjesztés tétessék.

Egyuttal báró Lipthay Béla országgyűlési képviselőt a nevezett megye főispánjává ezennel kinevezem, és ezen elhatározásom foganatosításával előlemlített miniszteremet megbízom.

Kelt Bécsben, 1867-ik évi ápril 24-én.

Ferencz József, s. k.

B. Wenckheim Béla, s. k.
belügyminiszter.

Magyar igazságügyminiszterem előterjesztése folytán, Bümches Frigyes országgyűlési képvise-lőt, az erdélyi királyi legfőbb törvényszék közbírá-jává ezennel kinevezem.

Bécsben, 1867. ápril 21-én.

Ferencz József, s. k.

Horváth Boldizsár, s. k.

A Kassán székelő kir. bányakapitányság, az országbírói értekezlet VII. R. 2-7. §§-ai értelmé-ben Szepes-Iglóra helyeztetett át, és ottani hivata-os működése f. évi aug. 16-án veszi kezdetét. — Pesten, 1867. évi ápril hó 25-én.

A magy. kir. földmívelési, ipar és kereskedelmi miniszteriumtól.

Az igazságügyminiszter Kovács János, Far-kas Géza és Szabó Ágoston kir. táblai fogalma-zókat ugyanazon tábla titkáraivá nevezte ki.

Levelezés.

Hévíz, április 20-kán, 1867. — Köhalom vá-lasztó polgári hazafias tüntetéssel fogadták a pesti hongyulésról hazatérő követjék Konrád Mór-t. Nekem, mint a ki csak véletlenül voltam ta-

nua azon jelenetnek, nem czéлом a Köhalomban vagy a hasonnevű székbén létezhető politikai elvek taglalásába bocsátkozni, de azokat azonban, kik azt állítják, hogy a szász nemzet a magyar alkot-mány visszaállításával nemzetiségét veszélyeztetve látja, s azért a magyar kormány irányában nem bír bizalommal, szükséges a valójában ünnepélyes fogadásra hivatkozni annyival is inkább, mivel az hű tükre azon bizalomteljes ragaszkodásnak s elvi egyetértésnek, mely a választók s magát az utolsó kolozsvári hongyulésen is kitüntetett alkotmányhű képviselőjük között létezik. Értetülvén a választó polgárság, hogy képviselőjük a tegnapi napon haza érkezend, a városi hatóság összes tagjaival élén, ünnepélyesen ültözve, az idősbek szekeren, a fiatalok lóháton, a Köhalomtól egy órai távolságra fekvő Hévíz-megyei község mellett elfolyó Olt vizéig ele-jébe jöttek, a midőn képviselőjük az ottan átjáró kompról a szék területére lépett, a közörmű szá-mos üdvözlő lövésekkel vegyült viharos eljenzés ben tört ki, minek lecsendesülése után, egy az idősb választók közül előlépett s társai nevében beszédet intézett képviselőjéhez, a melynek rendén, miután a viszontlátás örömeinek kifejezést adott, kiemelte a választók alkotmányhoz í ragaszkodásukat, meg-köszönte, hogy képviselőjük a választók elveit a hongyuléseni maga alkalmásával hűn tolmácsolta, végül határozottan nyilváníta, miszerint ő, a jeleni átalakulás folytán, rendületlen bizalommal néznek egy jobb jövő elébe. Egy rövid, de tartalmdús beszéddel válaszolt Konrád, melynek hatását a vá-lasztók szemeiben csillámló örömkönyök eléggé ki-fejezték; beszéde folyamán különösen hangsúlyozta, miszerint választói méltán remélhetnek egy jobb jövőt, mivel volt alkalmuk meggyőződni arról, hogy ő Felsége, szeretett királyunk, magyar kormánya kivétel nélkül az összes magyar korona népeinek jogos kívánatainak kielégítését s boldogítását tűzte feladatául. — Mintegy fertály órai kedélyes társal-gás után ismételt eljenzések között megindultak Köhalom felé, én pedig azon a helyen, a hol egy-kor a rabonbánk alatt az örvédelem győztes vé-res csatáját küzdék a hunok ivadáki a támadó be-senyőkkel szemben — bátramradva, az Olt hőm-pölygő hulláma merengve felkiálték: igen, igen! jöni fog még, jöni kell, de nem a nagyszerű halál, hol egy nemzet szirba száll — hanem hazám dícső feltámadása, a midőn az egyetértésszülte megelé-gedés fogja völgyeinkben feltűnni tanyáját. ff.

K-Vásárhely, április 16. 1867. — Azok, kik nemes lelkük szent érzésétől vezéreltetve, minden zaj és lármától elvonulva, a tettek által szűkeket a közügyet, haza vagy egyház javát felvirágzásra elősegíteni, méltók a köztiszteltet, méltók arra, hogy a nyilvánosság előtt fel legyenek mutatva, hogy egyfelől irántok elismerés legyen tanúsítva, másfelől nemes tetteik hasonlóak elkövetésére hassa-nak buzditólag.

Egy ily nemes tett felmutatására kérek a t. szerkesztő úrtól becses lapjában egy kis tért.

K-Vásárhelyi cs. kir. nyugalmazott főhadnagy Nagy József úr már évekkel ezelőtt hatalmas tannu-jelét adá buzgó vallásosságának az által, hogy minden fekvő javait végrerendeletileg az ev. ref. egy-háznak hagyományozta, így kívánt kifejezést adni Jézus ama fenséges szavainak: „Cselekedetekben mutassátok meg a ti hiteteket.“

Ujabbon pedig, 81 éveinek daczára magas lelke felfogta a jelenkor szűkségét, s belátta, hogy a nemzetnek jelenben főfeladata a népnevelés szent ügyét felkarolni, mivel ezáltal értelmes ép gondol-kozási és nemes szívű polgárok nevelhetetnek, a honnak, nemzetnek, kik annak alkotmányos sza-badságát hű karokkal védedik s fentartásáért ál-dozatoktól sem riadnak vissza; a három évvel e-zelőtt megindított népiszkolai alaptörke nevelésére ezen hó 8 dikán 50 darab cs. kir. aranyat küldött be k-vásárhelyi ev. ref. egyházunk keblé tanácsának rendelkezése alá.

Az ily nemes tettek önmagokban hordják a jutalmat, s legmagasabb jutalom az, mit érzünk jó cselekedeteink után. Azt hiszem mégis a fenn-tisztelt adományozó úr szerénységét nem sértem, ha kegyes adományaért e becses lapok hasábján, az egyház és nevelés szent ügyének oltárára tett ezen nemes áldozatait nyilvános köszönetet mon-dok. Adjon a gondviselés egyházunknak sok ily nemes keblű tulbuzgó tagot, úgy nem sokáig kel-lelne imádkoznunk, „hogy a népnevelés országa eljőjön,“ mert bizonynyal már köztünk lenne s gaz-dagon terméné a haza nemes és egyház számára jöltető gyümölcseit! Székely János, fef. pap.

Alsó-Fehérmegyéből.

I. Kis-Enyed, ápril 19-kén. 1867. — Hogy azon sérelmes panaszoknak, melyek a megyénkben elő-forduló közigazgatási igazságtalanságokból származnak, mily valódi, igaz alapok van? szol-gálmán bizonyoságul ezuttal a számosak közül a kö-vetkező tény:

1865-ben Kis-Enyeden, fájdalom már csak néhai édesanyám báró Rosenfeld Ámália udvarában egy kutya megmárt egy porleányt, ki eredetileg nagyon csekély sebét mérges burjánok alkalmazása által elmérgesítettén, panaszra ment a jelenleg

substitutus által képviselt szolgabírói teendőkkel megbízott szolgabíró segéd elődje, hasonlólag szol-gabírói teendőkkel megbízott szolgabírói segédhez.

Ezen ur, daczára azon írásba tett nyilatkoza-tonak: miszerint nekem ezen kutyamarási ügy-hez semmi közöm, mivel a birtok az anyámé s én töle egészen elkülönített gazdaságot folytatok más faluban, mi okból a béperesített fel csak anyám lehet, jónak látta — hibetölég személyes bosszúból, érezvén a csakhamar bekövetkezett hivatalától fel-függesztését — mégis engem itélni el 20 frt bün-tetésre, s ezen ítéletét a nélkül, hogy módot enge-dett volna az elleue való feljebb folyamodásra — fel is terjesztette a mtgos főispán urnak — s imé: a helyett, hogy ő méltósága ezen igazságtalan ité-leteért az illető segéd urat kérdőre vonta volna, az ítéletet megerősítette s rendeletet adott ki: hogy ezen összegig exequáljanak.

Mi egyszerű halandók nem ösmerjük ugyan az igazságszolgáltatás minden módját, hanem annyit tudunk: miszerint civilizált országban nem igen szokás egy személyt a másik helyett itélni el, ha mindjárt némli gyönyörűség is lenne benne. A kiszervezett Bach-rendszer alatt igaz hogy megtörtént, miszerint Fráter Farkas helyett a Wolff testvéreket akarták exequálni, s a mtgos főispán úr hihetölég ezen rendszertől sajátította el a felhozott executionalis formát, mit onnan is következtettek, mivel, mint jó keresztényről, felteszem, hogy az em-lített rendszerre letett esküjét mind addig, míg egy-más esküformának következett be szükségessége, meg is tartotta.

Mind ebből pedig és még sok egyébből az következik: vajha minél előbb kibontakozódnék megynék ezen sérelmes eljárás rendszer nyomorai-ból s következne be azon alkotmányos átalakulás, melynek autonomicus igazgatása képes egyedül va-lahára az alkotmányos törvényesség sorompóit meg-nyitni az elkényszeredett közönség számára. Pász József, m. k.

II.

Tisztelt szerkesztő úr! Minekutána Alsó-Fe-hérmegye főispánja felszólította, hogy a beérkezett leveleket ne dobja a szerkesztői kosárba, ki kell nyilatkoztatom, miszerint nagyon sajnálom, hogy az általam beküldött cikk nem közöltetett volt an-nak idejében, mivel így nem csak ő méltósága ki-vánságának tétetett volna elég, hanem nekem is alkalom nyílt volna a bezirker-főispánok iránt táp-lált bizalmatlanságomnak kifejezést adhatni.

Koneza, ápril 24. 1867.

Csató János, m. k.

III.

Tisztelt szerkesztő úr! Annyi cikket írtam önnek kiadás végett, kár volt, hogy ön mindazokat kosárba dobta, mert látta volna Alsó-Fehérmegye főispánja, hogy azok nem hozzá intézett bizalmi feliratok.

Vingárd, ápril hó 24. 1867.

Biró Lajos, m. k.

IV.

Tisztelt szerkesztő ur! Kérem azon tudósítá-somat, melyet közelebből küldöttem, miért nem közölte még? *) hogy meggyőződhetett volna a főispán úr, miszerint csakugyan léteznek oly tudó-sítások, melyek nem tartalmaznak iránybani bi-zalmi nyilatkozatot.

K-Enyed, ápril 24. 1867.

Pász József, m. k.

KÜLFÖLD.

— A „Wanderer“ írja: „Egy berlini távirat szerint Ausztria, Oroszország és Anglia közvetítő javaslatukat Berlinben egyszerre adták át, a nélkül, hogy megmondanék egyértelmű volt-e a három hatalmasság javaslata. Bismark gróf válasza még bevárando. Valjon a porosz miniszterelnök az aján-lott közvetítést arra használja-e fel, hogy becsület-tel visszavonuljon a fenyegető viszálykodásból, vagy inkább ki akar-e tűzni Franciaországgal, a felett itélni képesek nem vagyunk. A valószínű tagadó válasz esetre nagy jelentőségűnek tartjuk a „Wie-ner Abendpost“ következő megjegyzését: Egy hely-beli lap (az új Presse) — mondja a bécsi esti „Moniteur“, — ma behatolag tárgyalja azon aján-

*) Nem akartuk lehetetlennek tenni a kiegyenlítést, mit részünkről mindig a legőszintűbb jóakarattal ajánlottunk mind a főispán s mtgának, mind a megyei közönség azon részének, melyel ellentétbe jött. Személyesen kértük fel erre mind a két félt pár hóval is ezelőtt, sőt kedvező alkalmat eszközöl-tünk erre, de ő méltósága részéről rozsl lőn felhasználva a nem kevés hajjal kieszközölt kezdeményezés. Még tovább men-tünk; több cikket és nyilatkozatot kiadtunk hagyunk. E sem méltányoltatt, sőt hálálul kaptuk a lapunk 48-dik számában közölt „hivatalos felhívás“-t, a melynek legrosszabb oldala nem az, hogy a szerkesztőségnek oly méltatlan érdeklődésre terjed ki, hanem a, hogy hivatalosan tiltakozik az ellen, hogy a szerk. bármit is „agyonhallgasson“ ezután. Immar, itélje meg akárm, mit tehetünk mi? Legfőlebb arra kérhetjük a megyei tiszttség tisztelőremelőit: eszközöljék gyors visszavonását az említett felhívásnak, melylyel nekünk teljes indennytás sa-va-vatottat meg, még pedig tiltakozással az ellen, hogy azt igénybevevni elmulasztassuk. Ezuttal is azonban egyelőre félretesszünk több iratot, s ha úgy tetszik, kérünk egy elfogu-latlan megbízottat kijelölni, a kinek megmútasunk, igazolá-sul annak, hogy minket nem a sé-tett hűség és bosszú kielégíté-sének sovárgása lát el sugallatokkal, a mint ezt valaki tán el-hitetni szeretné. Nulla salus belli! Szerk.

latokat, melyek bizonyos oldalról (Poroszországnak) a luxemburgi kérdésben Ausztriának tetteket. Ha a másik oldalról ezeknek hitelt adnak, úgy Párisban azon gondolatra kell jönniük, hogy nem igen sokat kell igérni, hogy tullegyenek az első ígéreten. Azt hisszük, hogy annyit már most is kimondhatunk, miszerint, ha mindkét fél ajánlataival ily szűk korlátok között marad, úgy teljesen nyugodtak lehetünk Ausztria további semlegessége iránt. Ebből nem nehéz következtetni, hogy a bécsi kormány hajlandó háború esetében keresett szövetségét a legtöbbet ígérőnek adni oda, azaz, annak javára elgyedni a háborúba. Ez érdekpolitika a szó leghidegebb értelmében, melyet így fogalmazva koránt sem helyeselhetünk. Reméljük azonban, hogy Ausztria és Magyarország független fennmaradásának biztosítása, és Keleten valamint Nyugaton létező befolyásának időszerű visszaszerzése. E tekintetben Poroszországnak nekünk nem bír nyújtani semmit, Franciaország mindent. — Óhajjuk, hogy ezen megfontolás és azon tudat, miszerint csak is érellyes politikával lehet sikert teremteni, intézkedések és bécsi és pesti miniszteriumok elhatározásait.

A bécsi „Presse” írja: „A semleges diplomatiái alkudozások a közvetlen érdeklét hatalmakkal megkezdődtek. Javaslatok fogadtatása iránt a tudósítások eltérők, a szerint a mint Berlinből, vagy Párisból érkeznek. A Szajna mellett ugylát-szik békés arezot akarnak mutatni, legalább beszél-lik, hogy a tuileriák kormánya készen nyilatkozott, nemcsak elfogadni az osztrák propositiókat, hanem egyszersmind lemondani minden igényeiről, melyek Luxemburgra nézve a holland királyllyal kötött szerződésből folynak; és nem követelné határainak semmi kiterjesztését ez irányban, ha Poroszország lemond Luxemburg várától. Gróf Bismark ellenben visszavonult Tusculumába, s a három közvetítő hatalom közlései csak általánosok kedvezőleg, azaz illemlen fogadtattak s a követek tudósítottak, hogy határozott válasz a gróf visszaérkezéig nem adathatik. Az orosz császár és a porosz király között azonban berlini hír szerint direct jegyzékváltás foly, melytől remélik, hogy a békét előmozdítandja.”

FRANCIAORSZÁG. A „Nat. Ztg.” írja: „Hamis azon állítás, mintha Franciaországban ki-zárólag a legitimisták és orleanisták unszolásának háborúra, remélvén, hogy a napoleoni dynastia má-sodik korszakának is meg fog termeni Waterloo-ja. Az igazi bonapartisták még hareziasabbak mint az orleanisták s nyiltan kimondják, hogy a császár veszve van, ha nem veszi fel a Németország oda dobtá kéztit. Persigny, Fleury s mind valamennyi decembrista hangosan követeli, hogy az ország egy hatalmas csapással kiragadják az alszékonyasá-gból, melybe az utolsó évek politikája stlyeszté. A „Liberté” hü tolmácsa a császárság tettvágyó ba-rátainak. A sereg természetesen Franciaország be-csületkérdésének tekint a háborút.

„De van egy nagyszámú bonapartista párt, mely igen fél a háborútól. Ezek az újabb kormány-rendszer pártfogói, kik a sajtóban éppen nincsenek képviselve. Ide tartoznak azok, kik a császárságot csak azért szeretik, mert utána meg rosszabb vala-mi fogna következni. Ezek a vesszélyektől félnek, miket egy hosszú háború Németországgal Francia-oroszra hozhat, s ez emberek nem biznak a fran-czia nemzet lelkesedésében, melyet kihaltak tekin-tenek.

„Nem így a köztársasági párt, mely épp el-lenkezőleg a francziák rugékonyságát a mult nagy időkhöz méri.

„S éppen ezért nem kívánják a republicanu sok a háborút, mert attól félnek, hogy az imperia-lismus dicsőszorja megújult fényben fog utána lánogni. Ők úgy számítanak, hogy ha Napoleonnak nem sikerül a nemzet vérevel szerezni magának új tekintélyt, akkor uralma a szabadságvágy által alá-ásva, alig két esztendeig fog fennállhatni. A béke fentartása szerintük a jelen gazdálkodás halála, s a Haussmann korszaknak vége; a béke sirja azon kalandoroknak, kik szerencséjük idejében böles államférfiaknak tartattak, noha Periklestől csak a pazar fényűzést öröklötték. Aztán úgy vélik, a két kimerült hadviselő fél árán Oroszország hatalma fog növekedni. A demokraták nem is kívánják a Rajna határt, sem a várakat, hanem belső átalaku-lást a saját idealisticus eszmemenetük szerint.

„Ebből kitűnik, hogy a harci és béke pártok nem úgy oszlanak meg mint a politikaiak, hanem, hogy az imperialisták valamint ellenségeik táborá-ban megoszlának az érdekek és vélemények, a társadalmi osztályok szerint is különböző pártok mutatkoznak.”

A francia fegyverkezésekről ugyane lapnak azt írják Párisból: „Főlélesleg mondan, hogy az előkészületek folyton folynak. A Mexikóból érkező hajók Algrba parancsoltatnak, honnan tüzérségi anyagot és lovasságot hoznak. A hadiparancsnok-ság jelentékeny megrendeléseket tett tábori czölü-pökre; a hadosztályok ezredesei parancsot vettek, hogy tartsanak szemlét a tartalék fölött. Egy jól értesült egén délről a következő rendszabályokat jelenti: 1. A 3-dik zászlóalj alakítása (a jelenleg Toulonban levő ezredet) és egy 4 dik zászlóalj felállításá mint depotzászlóalj. 2. Az összes gőz-ágyúnaszádok felszerelése. 3. A hajóhadhoz önkény-tesek toborzása indítandó meg, és hogy a jelentke-zők felvételénél ne igen tegyenek nehézségeket.”

A francia „Correspondence” írja: „Magasb katonai körökben, mint hitelen forrásból értesültünk, azon szilárd meggyőződésben élnek, hogy az ellen-kezők nem kezdenek meg a közelebbi hóna-pokban. Megerősíti ez néhány nap előtti állításun-kat, melyet más forrásokból értesülés alapján tet-tünk közzé, s melyet, mint hisszük, dacára a nyugtalanító közhangulatnak meg fognak erősíteni az események. Franciaország hátralép, hogy annál nagyobbat léphessen, mondják a francia tiszték, kik az eddigi előkészületekre csak vállat vonnak; az ember ne így készüljön, hogy ha oly hatalom-mal mint Poroszország, hamarjában háborúba akar keveredni, a diplomatiái vitatkozás még sokáig fog tartani. A háborút alapos kabinetválságnak kellene megelőznie. Mig Roubert és Lavalet áll a kormá-nyon, oly férfiak, kik az 1866-iki események felett dicsőbeszédet tartottak a kamarákban és körintaik-ban — addig nem lehet gondolni, hogy komoly szakadás áll be a berlini és párisi kamarák közt.”

„A viszály, mint az „A. A. Ztg.”-nak írják, a diplomatiái uton még május közepéig elhúzódha-tik. A három nagyhatalom mint jogtanácsosok már eltaláltatták szándékaitakat vagy indítványait; de minthogy felelősséget egyik sem akar vállalni, vonakodnak együttes jegyzéket vagy indítványt alá-írni, mi fölött Berlin és Páris kabinetjei tanácskoz-hatnának. E szerint még jó ideig fognak semmit sem mondó jegyzék vagy indítvány fölött egyez-kedni és a két ellenes kabinet a tárgyalást bizo-nyára nem fogja azonnal megszüntetni. A berlini udvarban és a tuileriákban a hangulat ugy látszik, ugy alakul, hogy a tanácskozás és vitatkozás fölüs legessé válik. A magasabb kormánykörökben állító-lagosan Berlinben tett nyilatkozatokról beszélnek, melyek nem igen reméltetnek békét. Másrészt a párisi külügyi hivatal át akarja vállalni a luxem-burgi alatti foglalt ügyleti képviselését, mi egy a diplomatiái birtokbavétel, és így minden esetre Franciaország „becsülete és méltósága” még két-ségbenvonhatlanabban van igénybe véve. Goltz gróf egy pénzügyi hatalmasság irodájában, ki azt ugyan-csak felhasználta, igen nyugtalanító szavakat mon-dott, és az itteni kül- és belügyi miniszteriumnál már nem hallható megnyugtató szó. Az általános háborúizgalom következtében elkerülhetetlenek tart-ják, hogy a kormány mindjárt hűsvét után vagy a „Moniteur”, vagy a törvényhozótestületben fog a helyzet iránt közleményt tenni.”

OROSZORSZÁG. A „Bör. Halle” írja: „A nagyhatalmak alkudozások alatt a luxemburgi kér-dés iránt itt igen tartozkodó a közhangulat, azon vélemény mindazáltal mégis érvényre emelkedett, hogy az összehittetés, ha t. i. ez már valóban létre-jött — békés uton fog kiegyenlítettetni. A béke je-lének tartják azt, hogy ezen kérdés a nagyhatal-mak véleménye elébe fellebbeztetett.”

Sz. Pétervár, ápril 21. A szláv képviselők fogadtatására, kik a moszkvai néprajzi kiállításra érkeznek, Sz. Pétervárt és Moszkvában nagyszérű ünneplényességekre készülnek.

A „Journ. de Szent-Petersburg” a helyszetről írja: „A békét lehetlen fenntartani, ha az egyik nagy nemzet, mely kérdést intézett Európához, a háborút akarja. Ha Francia- és Poroszország béke-szerető vallomásaikban öszinték, ugy a háborútól nines mit félni, mert ha Luxemburg területé Európa garantálja mellett semlegesítették, ez felérné Német-oroszánál azon biztosítékot, melyet az olyan vár-ország nyújt, mely végre is egy nem-német terület erődjében tartatik, melynek ura egy idegen feje-delem.”

AMERIKA. Mexiko, ápril 4. A „Messenger Franco Americain” következő tudósítást hoz 4-ről Miksa császár helyzete iránt Mexicóból: „Mexico, Queretaro, Puebla és Vera-Cruz városok utolsó me-nedékhelye a császáriaknak, s még mindig ostromoltatnak a szabadelvtiek csapatai által. A francia csapatok kivonulván és Miksa császárt ellenei irá-nyában magára hagyván, a viszonyok egyszerűb-bek lettek. Miksa császár egyedüli segélyforrása a klérusi párt és saját pártja maradványa; és miután ezekben kevés a közkatona, sok a tiszt, a császári sereg csupán néhány osztrák és mexikói szabad-csapatból áll, melyeket Mexikóban és Queretaro-ban erőszakos sorozás utján állítottak fel. Miksa csá-szár az 1860-diki klerikális helyzetében van, s ezen felül még a spanyol amerikaiak is ellenségei, mint minden idegen hatalomnak. A szabadelvtiek rendes csapatai következők: 1. Escobedo tbk had-serege, mely magában foglalja Trevino tbk (északi), Regulus tbk (közép) és Corona tbk (nyugati) csa-patait, összesen 30,000 ember. Ezen hadsereg 2/3 része ostromolja Queretart, 1/3 része pedig Mic-hoacant tartja elfoglalva Regulus csapataival és Mexikót szállta meg a déli hadsereggel és Gueraro csapataival közreműködve. 2. Keleti hadsereg Por-firio Diaz tbk vezérlete alatt m. e. 12—15,000 em-ber, mely Vera-Cruzot ostromolja. 3. Déli hadsereg Juan Alvarez tbk vezérlete alatt 7—8000 ember. Orizaba, Tehuacan, Guanajuato, Guadaluara, Sant-Louis de Potosi stb. városok őrseregei és a gueril-lák, összesen m. e. 15—16,000 ember. Miksa csá-szár mindezek ellenében csak az ő queretari had-seregét (8—9000 ember) Mexiko és Puebla hely-őrségét s Vera-Cruz katonaságát (összesen m. e. 6000 ember) állíthatja szembe.”

KÜLÖNFÉLÉK.

— A magyar kir. nemes testőrség intézménye csakugyan helyreállított, ugyanis a bécsi hivatalos lap következő legm. parancsot, s kinevezéseket közöl:

„Elhatároztam, hogy a magyar királyi nemes testőrség intézménye, mely dicsőült Mária Teré-zia császárné és királyné által lett megalapítottása óta a magyar koronához tartozó hü népeimnek em-lékeztetőbe magát beélte, ismét helyreállítottassék.

Ezzel összekötött szándékomban, hogy az el-leuség előtt és békében kitüntetéssel szolgált ma-gyar koronaországbeli nemes tiszték a személyem és császári házam őrzetere, valamint udvarom fé-nyének emelésére hivatott testőrségbe való felvétel által tisztos és biztos állásban részesüljenek, az or-szág és a hadsereg a szerzett érdemek gondos el-ismerésének újabb jelét fogja látni.

Kelt Bécsben, 1867. április 21-kén.

Ferencz József, s. k.”

— Ö Felsége hallerkeői gr. Haller Ferencz, alkalmazáson kívüli lovassági tábornokot a magyar királyi nemes testőrség kapitányává, báró Wern-hardt István, alkalmazáson kívüli altábornagyot a magyar királyi nemes testőrség főhadnagyává, agg-teleki Bujanovics Ágost vezérőrnagyot a ma-gyar királyi nemes testőrség alhadnagyává, Tóth Sándor nyugalmazott ezredes, és szendrői gr. Tü-rök Miklós nyugalmazott ezredes, egyuttal valósá-gos ezredesi rangra emelvén, a magyar királyi ne-mes testőrség őrmestereivé kinevezni méltóztatott.

* Gróf Mikó Imre, közlekedésügyi minisz-ter ő nmlga mult szombaton már vissza is utazott Buda Pestre.

* Az új választás Kolozsvárrt mult szombaton ment véghez, s gróf Mikó Imre ő nmlga nagy többséggel (pár szavazat kivételével) újból megválasztatván, ezzel Kolozsár városa de-rék választópolgárai ünneplősen kijelenték bi-zalmi szavazatukat mind képviselőjük, mind a fe-lőlös magyar kormány iránt.

— Az erdélyi kir. biztos ő exoja indu-lása, s érkezéséről annyi új meg új tudósítást hoz-nak már a lapok, hogy e kérdéssel már nem is foglalkozunk. Az udvartartáshoz szükséges szemé-lyzet egy része több podgyász-szekérrel és kocsival szombaton megérkezett; ez tény. Ő nmlga is nem sokáig fog már késni, s hallomás szerint, érkezte-kor legifjabb gróf Bethlen János ur üdvözlendi.

* A „Magyar Polgár” május havi tárczá-jában „Lovassy László püre, elítélése és fogsága” eziml korrajzot ígér közölni, s igéri, hogy „Az 1848 és 49 diki erdélyi hadjárat és oláh népfölke-lés” ezim alatt okmánytár kiadását kezdi meg.

— Az erdélyi állapotokról a pesti la-pok („Hon”, „1848”, „P. Hirlap” stb.) a kérdést élénken tárgyaló cikkekben szólnak. A „Hon” ko-lozsvári levelezője hibát teszi ki, hogy a kormány két havi időt Erdély irányában tevékenység nélkül hagyott lefolyni, s ugy véli, hogy ezzel feladatát nemhogy könnyítette volna, de sőt megnehezítette. Azonban a királyi biztos — ugymond — a napo-kban meg fog érkezni. S erre térve át következő megjegyzéssel végzi: „Nem tudjuk, minő utasítá-sokkal van ellátva; azt sem, minőben van tájékozva azon fiaitól Erdélynek, kik a Magyarországról ide küldetni szokott királyi biztosokat, és az időkhöz képest még az egyszerű kormánybiztosokat is, an-nak módja szerint bizonyos finomsággal meg szokták környékezni. De tudjuk azt, hogy, ha azoknak a sugalmazásoknak föltétlen hitelt adand, aligha a közvéleménnyel találkozik; a mire pedig bizony nagyon is szüksége lehet, különösen abból a tekintetből, mert — közvetlen és pedig strit hi-vatalos érintkezése, királyi biztos minőségében oly emberrel lézen, a ki mind a két lebegyott kor-mányrendszernek gyakorlati hive volt — több mint valószínű, hogy a kormányzéki alelnök úr, a kiről itt csak annyiban lehet szó, a mennyiben az ide várt kir. biztossal kombinációba jó, folyvást bírja a hatalom kezelőinek érlely támogatását. A jó Isten tudja, ha nem alkalmatlan e ezen változhatlan ke-gyenczi szerep az alelnök úrnak; de aligha téve dünk álltva, hogy ezen támogatási működésben a hatalom kezelői nem a közvélemény irányában ha-ladnak.”

— Jézsuiták Erdélyben s még va-lami. A királyhágón tulról írják nekünk, hogy a szomorú emléktü erdélyi püspöki szék megtürlése s betöltésével nem ürtült ki az erdélyiek keserű po-hara. Fogarassi Mihály azon a széken érdemeiket is akar szerezni, s pedig első sorban a tanügy te-rén. A miként iránt már tisztában van, mi abban áll, hogy a rom. kath. gymnasium világi tanárai helyébe jézsuitákat akar alkalmazni, de mindennek megvan a maga módja s ajtóstul nem lehet beron-tani, hogy zaj ne keletkezzék. Ő is módját ejtette reformtervének. Uralkodása első évében mindjárt a csak 400 frnyi egyenes és 100 frt pótlék tanári fizetésből a püspöki irodában elfelejtetté kiűzetni a pótlékok, mint azt a püspök a tömegesen kérel-mező tanároknak sajnálattal kijelentette. Azonban szélében tudja mindenki, hogy a tanügyért lelkesülő főpásztor azt czélolta a kifejejtéssel, hogy majd így megérti a tanári kar, miszerint jó lesz ott hagyni működése terét, s a jézsuiták helyét en-gedni, kikkel egyességben áll. S az alku már is

azon a ponton van, hogy az ajánlatot elfogadták, csak még a pártkérdést illetőleg nincsenek tisztá-ban, ezt a kegyes szerzetesek keveslik, de a püs-pök úrnak bő javadalmából majd csak telik, mikor oly szent a czél. Az, hogy azon patreszek németek, nem nyom a latban, hisz nem az a czélunk, hogy fiainkat a baza hü fiaivá neveltesstük, az égi baza a főczél, s ezt a világi tanár nem, hanem csak a jézsuita képes elérteni, s ki akarná ezt tagadni?

— De lássuk még egy tettét a kegyes főpásztor-nak, a károly-fehérvári főgymnasium kebelében az „ifjúsági önképző társulat” szép sikerrel s még több reménnyel működött, de ő kegyessége egy fermánja kioltotta annak dús gyümölcsözést ígérő életét. Oly felkiáltással végzi be tudósító levelét, melyet nem akarunk közölni, hogy vihart ne kelt-sünk magunk ellen, de a melyet ily gazdálkodás mellett utóvégre is az egész ország fog visszhan-goztatni. E közleményt a „Hon” s a „Pesti Napló” után vesszük át, s hogy minő hatást gyakorol a külöben is sok tekintetben próbára tett köztü-re-lemre, főlélesleg magyaráznunk.

* A „Gazeta Tr.” megezőföjja, azon la-punkban és a „Debatte”-ban közölt hírt, mintha Balásfalván a románok részéről a politikai türel-melenségekből eredő túlzó fellépések történetek volna magyarok ellen. Örömmel vesszük tudomá-sul, s annyival nagyobb megnyugvással hozzájuk ezt, mert már az említett hírt közlésekor tohejtet-tük, hogy az érsek ő exoja kegyes és érett irány-bani hatásától csak jót várhatunk. Sajnos, hogy az említett lapbani helyreigazítás mégis oly szenvedelmes hangon tétetik. Legünk méltányo-sak s valóban testvéreleg türelmesek egymás irá-nyában társadalmilag ugy, mint a nyilván sság terén!

— A nógrádi főispánt ugyan korholják pesti lapok, illetőleg kikaptak rajta, mert igen sou-verain hangon talált beszélni, mondván: „magas méltóságomat fenntartom,” meg „előbb rendezem megyémet, aztán következend városaim rendezése.” Körrrendeletét így végzi: „Kelt kékkei várakunk-ban.”

— Hunyadmegyéből vesszük azon tu-dósítást, miszerint azon megye köztisztletű új fő-ispánja gr. Kun Kocsárd május 1-sőjén tartandja bevonulását Dévára főispáni széket elfoglalandó; május 2-ára összehívta a megyei bizottmány tag-jait, a hátszeg-kertületi képviselő megválasztását el-intézendő. A megválasztás iránt gróf Lázár Kál-mán jelöltnek lehet kilátása.

— Stöger Béla derék énektanítónk tudatja a közönséget, miszerint május elején kezdők ré-szére új tanosztályt nyit, 12 órákor tartandó okta-tással. Magán órákat szintén kész adni.

— Felső-Fejérmegyéből, f. hó 25-ről, vesszük a következő tudósítást: E megye mind-két kerülete értelmisége szép számmal tett ma lá-togatást a fejéregyházi os kastélyban és a vendé-gek szép köre egy rövid értekezletté alakult át, melyben azon megállapodás jött létre, miszerint egy küldöttség menesztendő Kolozsvárra, a megye nevében üdvözlendő a türelmetlenül várt kormány-biztos ő nmlgát. Tekintve a megye szétszóró álla-potját és a mezei gazdák balmozott elfoglaltatásait, az üdvözlő küldöttség nem nagyszámú ugyan, de olyan férfiakból fog állani, a kik iránt e megye minden lakói, nemzet- és valláskülönbség nélkül, teljes bizalommal viseltetnek, és kik szilárd jelle-möknél fogva e hazában köztisztletben állnak.

— Pulszky Ferencz Szentes városa képvi-selőjévé választott.

— A posta és táviratügyet a magyar kormány május hó 1-én fogja átvenni. A hivatalos nyelv itt is magyar leendő; a vevények magyar nyelven állíttatnak ki s magyar bélyegek hozatnak be egyszersmind, különösen a fővárosban, a hiva-tal személyzet körül jelentékeny változások fognak történni és a pesti posta igazgatóság és hivatal al-kalmasabb s nagyobb helyiségekbe fog átköltöztetni.

— A koronázási ünnepejt nagyon fogja emelni azon újabb rendelkezés, hogy minden megye, kerület és város három három banderillistát küld, az illető megye, kerület és város zászlójá-val. Az ország minden vidékéről egy-egy tánczos pár, hogy a tábormezei néptünnepen e hon minden népviselete és táncza bemutatva legyen.

— Fiumében ápril 26-án egy híján ösz-szes szavazattal a Magyarországgal való unionak határozott hive Standich ügyvéd választott meg a horváth országgyűlésre.

— Athanaszkovics Plátó, bácsi gör.kath. püspök, ki 1848-ban a magyar vallás és közoktatás miniszteriumban osztályfőnök volt, Uj vidéken elhalt. Hogy temetése páratlanul fényes lesz, azt feltehetjük, miután erre végrendeletileg 17,000 frtot hagyott.

— A „Hon” szerint a magyar országgyűlés május 8-kára hívatik össze. A koronázásig egyült lesz, azután öszig újból elnapolhatik.

— Benedek tábornagy minden érdem-jelét Grätzben ellopják, hogy kinek fájhatott foga a königráti hős dicsőségére, nem tudarik.

— (Necrológ.) Nagy-Rápolti Szentgyörgyi Imre, egyszersmind fia: Miklós és Imre nevében — ho-moród-okládi Csiky Sámuel és Csiky Teréz — mely bánattal jelentik a szerető nőnek, anyának, leánynak és testvérnek, Homoród Okládi Csiky Mária-nak 1867-ben április 26-án délután 3

órákor, életének 26-dik, a legboldogabb házasság 3-dik évében, tüdővészben történt gyászos elhunyt. A boldogult hült tetemei f. hó 28-án délután 2 órákor itten, a szentmiklós-utcai szálláson tartandó rövid egyházi szolgálat után, Kolozsvárra fognak indítani és ottan f. hó 29-én d. u. 6 órákor a Demeter-sírkertben pár év előtt kimúlt fiúveporai mellé örök nyugalomra elhelyeztetni. Maros-Vásárhelyt, ápril 26. 1867.

— A Duna még mindig fenyegetőleg árad, s Pestmegyében már több helyt elöntötte a határokat, sőt Budán több pinczébe behatolt.

— Az amerikai kormány már érintkezésbe tette magát a magyar felelős kormányval, hogy Pesten consulátust állíthasson fel.

— A pozsoni koronázási királydomb rajzát, minthogy a lánchídtérre tervezett koronázási domb e mintára fog készülni, a pozsoni hatóság már megküldötte. A „P. L.” hozza e rajz leírását, mely szerint a domb egy 10 öl hosszú és 6 1/2 öl széles hosszukás fensiköt képez, három feljárti nyílással; melyeknek mindegyike 6 öl és 1 láb hosszú s 3 öl széles. A domb magassága a karozat nélkül 8 láb 2 hüvelyk, a karozat maga 4 láb 6 1/2 hüvelyk magas. A fensik falazata, a bejárati oldalai és a karozat négyeszkövekből vannak kirakva s renaissance stílusban építve. A domb részeit menő oldalai ki vannak gyepezve; és a domb körül, annak megvédésére vaslánczokkal összekötött köoszlopok vonulnak. E rajz nyomán készítette el Feszl Frigyes építész az itt készitendő koronázási domb tervét, melynek szintén három feljárása lenne az akademia palota, a lánchíd és a Lloyd épület felől. A fensik 9 láb magas s négyszögben 6 öl hosszú s 6 öl széles lenne. A karozat 4 lábnyi magasságban, s az egész szintén renaissance modorban építtetnék. Az építést, valamint a lánchíd- és plebánia-terek díszítését maga Szapáry Antal gróf intézi.

— A „Wanderer” szerint a reichsrath irányában követendő modus procedendi tárgyában, éppen

most folynak a tanácskozások a német miniszterek és Andrássy Gyula gróf között. Annyi már megvan állapítva, hogy a reichsrath válaszfeliratának megszavazása után a testület a koronázási ünnepély céljából tanácskozásait félbeszakítandja, úgy, hogy a tulajdonképp tárgyalások csak júniusban jöhetnek napirendre. A mi a reichsrath elé terjesztendő kormányjavaslatokat illeti, a febr. alkotmány módosítása tárgyában, ezen munkálatok már készen vannak. Áll pedig a törvényjavaslat három részről: az első formulázott törvényjavaslatot képez a febr. 26-diki pátens módosítása tárgyában a magyar országgyűléstől elfogadott 67-es munkálat értelmében; a második javaslatban a miniszteri felelősség gyakorlati módja határozatik meg; a harmadikban a febr. pátens híres 13-dik paragrafusának értelme határozatik meg világosabban. Ugy látszik tehát, hogy az ostromlást megengedő paragrafus teljes eltörléséről még mindig nincs komolyan szó.

Nemzeti színház.

Szerdán, ápril 24-én, Scribének „Fiatal keresztanya” című vígjátéka, melyben a fiatal özvegyet a rég nélkülözött Szépén adta, kit első megjelentével a közönség zajos taps- és éljenzéssel üdvözölt, mert éppen az ő távolléte győzött meg leginkább, hogy mily nagy és kipótlatlan úrt hagyott volt, s kedves, élénk játéka vonzó, megszokott alakja oly kielégítőleg töltötte be a színpadot. Bár csak ezt mondhatnók a színházról is, hol ismét a közönség hagyott nagy úrt. E darabban az újonnan szerződött Prielle Péter is bemutatja magát, s e föllépte meggyőzött, hogy ő Balla helyét előnyösen fogja betölteni. Szavallata kellemes, mozdulata, taglejtése helyes, csak hogy Jeant, az oktondi s a mellett mégis elbizakodott paraszt legényt, mégis igen saloniánosan adta. Befelejeztül a „Dajka” című operette. Timár, valamint az első darabban helyén volt, úgy itt is kitűnő Sapeur volt. A kéményseprőt Szombati adta elég élénkséggel, csak hogy hangja nagyon fátyolozott vala.

Csütörtökön, ápril 25-én, a vendégszerepekre megnyert Balásné-Bognár Vilma első fölléptével „Lammermoori Lucia” adatott. Bognár Vilma ez alkalommal volt szerencsénk hallani először, mint opera énekesnőt, s bámulnunk kell azon ropant előhaladást, melyet e ténen tett. Mint népszimű énekesnő is kedves jelenség volt mindig; de bizonynyal ma már akkor nem is sejtett magaslatára emelkedett a művészetnek, hangja egészen átalakult a legkellemesebb, gördülékenyebb hanggá, mely a mellett, hogy erőteljes, az érzelme melege által van áthatva s a legbajosabb dallamokat annyi művészi könnyűséggel, oly megható emelkedettséggel, annyi műtertellemmel s mely érzellemmel dalolta, arczjátékában annyi kifejezés, mozdulataiban annyi kellem s oly művészi kerekdedség van, hogy mindenki meglepetve és elragadtatva volt, s nemcsak felvonások végén 3—4 szerez kihívásban nyilvánult a köztetszés, hanem játékközben is, hol csak alkalom nyílt, mindentől az elismerés meleg kifejezésével találkozott. Fűredi is kellemesen énekelt, s bár nem a régi többé, de azért hangja még most is kellemes s játéka kifogástalan, s az idén színpadunkon fiascot csinált baritonistánk nyomában nagyon kedves jelenség. Az előadás egyáltalában sikertült volt. Közönség szép számmal; de meg vagyunk győződve, hogy Bognár Vilma ezután zsúfolt színház előtt fogja felemelt tehetségét bemutatni, mert művelt közönségünk jó ízlése feljogosíthat e feltevésre és előjósolatra.

UJ POSTA.

— Berlin, ápril 27. A mai „Kr. Ztg” azt mondja, hogy a nagyhatalmaktól ide érkezett nyilatkozatok mindannyia oda megy ki, hogy Európa békéjét, ha csak lehetséges, fenn kell tartani. Mit a kérdést a nagyhatalmak vették tárgyalás alá, többé nem Franciaországnak egyes követeléséről van szó, ennek folytán a béke fenntartása iránti kilátások is erősödtek. Poroszország a kérdésnek európai alapon és európai garancia mellett

való szabályozását nem fogja elutasítani. — A „Nordd. Allg. Ztg” megerősíti azon hírt, miszerint az országgyűlést a király fogja megnyitni.

— Bécs, ápril 27. A Schweizer-féle „Wiener Corr.” mondja: Kilátás van rá, hogy Londonban conferentia lesz, melyen Poroszország hajlandónak fog mutatkozni a luxemburgi városerőgét Európa garantíájával felváltani.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

Nyilttér.

A „Kolozsvári Közlöny” 46-ik száma „Nyilttér” rovatában bírói állomásomból elmozdításom indokai soroltattak elő, melyek közül egy igen nevezetes kihagyatott, melyet közönségünk érdekében ezennel közlires teszek.

Közönségünk kötelességei fedezhetése ötletéből 1863 ban egy törökbiro lábat, 1864 ben egy kaszálót közösen műveltünk, és azoknak terményeit mintegy 200 o. é. frtra rugó öszveig értékesítettük, és a közönségi pénztárnoknak kezelése alá adtuk.

Tudomásomra jöven az, hogy a pénztárnoktól minden hatósági engedély nélkül a pénzék kivérvettek, és azok a közönséget nem érdeklő birtokháborítási perköltiségekre és bűnvádi keresetben törvény előtti védelmezésre fordítottak, több versben az illető szolgabíró, s azután a mltos fűspán urat többször felkértem a közönségi évi számlák bevételére és átvizsgálatára, mely jelentéseim és kérelmeim különféle ürügyek alatt mindannyiszor elutasítottak, és ilyenek a törvényszabta számlák átvizsgálata hat éveken át közönségünk nagy megkárosítására elmulasztott.

E rögtönzött elmozdításom után ábrándultam ki azon képtetből, hogy bírói kötelemnek teszek akkor eleget, a midőn tisztseglünk a közönségünk jövedelme feletti örködsre fölkértem, mert nem hittem az előtt, hogy akarattal lehessen az, hogy a közönségünk számadása feletti fátyol leplezetlenül maradjon.

Fehéregyháza, ápril 23-kán, 1867.
Sztroján Thivadar.
Névalíró gr. Haller Ferencz.

*) Az e ténen megjelenő cikkekért egyáltalában nem vállal magára felelősséget. a szerk.

jég- és tűz-biztosításaikat

az alább megnevezett helységekben székelő ügynök uraknál eszközölni sziveskedjék:

Abudbánya: Mohai Sándor.
Alparét: Vajda Dénes.
Alvincz: Kövér Lajos.
Alsó Rákos: Józsa András.
Aranykut: Mózsá Samu.
Bágyon: Dali Ádám.
B. Hunyad: Hiry János.
Baróth: Gergely Ferencz.
Bethlen: Bernády Dániel.
Bezdéd: Válya Ferencz.
Beszterce: Textoris Gusztáv.
Bodola: Kósa Sándor.
Bőlon: Sebestyén Károly.
Bürkös: Keszegh Samu.
Czege: Mátyás Zsigmond.
Csik Szereda: Erős Elek.
Dézsa: Róth Pál.
Dézsafalva: Kovács Dénes.
Dicse-Szt-Márton: Szőnyi Ferencz.
Egerhegy: Barabás József.
Erdő-Szt. György: Albert Alajos.
Felvincz: Magyarai Pál.
Galgó: Kászonyi Sándor.
Gerend: Hegedűs Lajos.
Gyalu: Sós Ferencz.
Gyergyó Alfalu: Gál Elek.
Harasztos: Székely Elek.
Hévíz: Péterfi Sándor.
Hidalmás: Majthényi Ferencz.
Jaad: Frúhm Tamás.
Károly-Fehérvár: Matherny Emil.
Károly-Fehérvár: Dergán József.
Kapnikbánya: Gruber János.
Kászonyifalu: Bocskor Károly.
Kentele: Vályi Elek.
Kékes: Némethy Sándor.
Kézdi-Vásárhely: Császár Lukács.
Kovács Dániel.
Kis-Enyed: Papp Miklós.
Kolozsvár: Sallay István.
Korond: Nán Sándor.
Kor-Szt-Márton: Andrássy István.
Kudu: Rátz Gyula.
Magyar Fráta: Finta Samu.
Magyar Fülöp: Zilinczy Pál.
Magyar Lapos: Breuer Pál.
Magyar Igen: Mohay Sándor.

Kolozsvárt április 19-én 1867.

Az első magyar általános biztosító társaság kolozsvári főügynöksége.

Végh Bertalan.

(149) **Nemesített rozsák!**
Alóirt tisztelettel jelentem a rózsá-kedvelőknek, hogy egy jól rendezett **rózsá-iskola** van, a melyben igen jó fajta **külföldi** rózsá-fajok léteznek, katalógussal, kinumerizálva, saját neveikkel ellátva, kiírva színe, alakja; melyből a legegészségesebb példányok találatnak jutányos árban.
Parapli és veres ákátszokkal is szolgálhatok.
DÁN LÁSZLÓ, mű-kertész.
Lakásom: alsó-szénutczában a Múzeum kertben.

(18) **ÉRTESÍTÉS.**
Mintán az **urbéri** és **tizedkárpótlási** utalványokra adandó obligatiókat **csupán** Nagy-Szebenben lehet kivenni, — s ez okon vagy a költséges odantazás, vagy pedig megbízásuk útján elintézés esetében a leszámítás kikerülhetlen, — ez okon alóirt egész tisztelettel jelentem a t. cz. birtokos uraknak, hogy a **bécsi napi**

Nyomatott az ev. ref. fűtanoda betűivel (Bel-farkasutca 74 sz.)

cursoron alól egy százalékkal kifizetem az utalványokat, — a kész obligatiókat pedig egy százalékon alól is veszem. s ezek realisáltságát **levél útján is elintézem.** Mindenféle **couponon** teljes értékökben, s minden levonás nélkül fizetek. Kelt Kolozsvárt, január 10-én, 1867.

EISENBERGER LIPÓT.

CSIKY TESTVÉREK

(Kolozsvárt, nagypiac Szathmári-ház.)

Dúsan berendezett **fűszer-, festék és anyag-** kereskedésükben kaphatók mindenféle **hazai- és külföldi- friss töltésű**

ásványos gyógyvizek

finom henger lisztek
friss Erfurti vetemény-magvak

Ugyisint mindenféle színt
olajbatört és száraz viz-festékek
bel- és külföldi
butor- s kocsi-lack legjutányosb árakért.

Bécsi Lábbeli-Fénymáz!

A maga nemében egyetlen és 32 év óta, az alább megnevezendő cég fenn állásától fogva jószágában felül nem mult

Bécsi Lábbeli-Fénymáz
vitriol nélkül

FERNOLENDT FERENCZ néli Bécsben.

a többek közt azon kitűnő tulajdonokkal bír, hogy 2—3 év múlva is éppen olyan lágy és friss marad, mind kezdetben; hogy a bőre oly jótékony hatással van, hogy az folyvást lágy marad; hogy a legcélszerűbb fűrésztárggyal a legsebb fényt lehet előidézni, mint semmi más fénymázzal nem lehet stb. mely kitűnő tulajdonairól a bécsi gardasági kiállítás 1866-ki m. bizottmánya a nagy éremmel tüntette ki. Ezeknél fogva a fénymáz a n. é. közönségnek és t. kereskedő uraknak egy oly árucikk gyanánt ajánlatik, mely dacára minden utánzásnak, nemében a legjobb, és elcsosága miatt a legsebb elterjedése érdemes. Megbízások az árak beiktatása vagy utánvét útján eszközöltenek — font — és mássa száma 22 frtjával másszánként, skatulyákban, melyekből 16, 8, 4, 2, 1, teszen egy fontot. Árusok, kik egy mászát legalább vesznek, jelentékeny leengedésben részesülnek.

Gyár: Wien, Landstrasse, Hauptstrasse Nr. 74.

STEIN JÁNOS könyvkereskedésében Kolozsvárt.

kapható:

AZ ELSŐ,

1848-ki MAGYAR MINISZTERIUM

arczképcsarnoka

1 frt 50 kr.

AZ UJ MAGYAR MINISZTERIUM

arczképcsarnoka.

BARABÁS rajza szerint nagy félívben ára 2 frt. — kr.

MARASZTONI rajza szerint 2 " — "

Fametszvény 30 krtól 50 krig.

Postán küldve, csomagolási díj 20 krral több.

Fényképezve 30 krtól 5 frtig.

(156) (1—1)
Alóirt van szerencsém tudatni a n. érd. t. cz. közönséggel, hogy a helybeli sétatéren levő

Kioszk és Deák-sziget megnyitása

Május 1-sőjén reggel 5 órákor fog megtartani, melyre is a nagy érdemű t. cz. közönséget tisztelettel meghívom

STRATZINGER JÓZSEF,
bérlo.

(137) (4—6)
Kolozsvári határon a város tője mellett egy **70** vécás szántóföld készen bevételre a legjobb minőségű s trágyás, eladó most a hogy van. Értekezni lehet hídélve **326** számú házánál.

(154) **Londonból.** (1—*)
Gyógyszerész **Bergmann** szabadalmazott **Foggyapottjának** kitűnő hatásáról bizonyoságot tesz a következő irat:
Bergmann & Comp. urakhoz Paris, Mag-nta utca 70 sz.

Egy darab idő óta rendkívüli fogfájdalmam miatt éjjeli nyugalmam el volt rabolva, — házi orvosom tanácsára önnök sokat dicsezt **Foggyapottját** használtam és örömmel tudatom önnel, hogy fájdalom rögtön megszűntek és még eddig nem állottak ismét elő. Ha alkalma lesz önnök ezen iratot, mint kitűnő készítménye jó hatásának bizonyítványát közzétenni, úgy tegye azt a szenvedő emberiségért; én meg vagyok győződve, hogy ez a legjobb szer, mely által a fogfájdalmat örökre el lehet tizni. Fogadjon ön stb. stb.

London, 24 nov. 1866.
Wiesel H., Regentstreet.
Egy tok ára 30, 50 kr.
Kolozsvárra nézve egyedüli raktár

WOLFF JÁNOS gyógyszerészénél.

(139) (8—10)

Haszonbér.

Radnóthon a gróf Bethlen Camillo ur tulajdonában levő négy országos vásár (július, november, január és április) vámalási joga és a vásártéreni keresomároltatási jog egy évre haszonbérbe kiadó. Értekezhetni e tárgyban szóval, vagy bérmentesített levélben radnóthi gazdatiszt Markos Ferenczettel.

(64) (2—4)
A fogak tisztasága és épen tartása végett.

Orvosi figyelmeztetés!

Alólirottak több év óta volt alkalma dr. **J. G. POPP** Anatherin Szájvizéről, egy saját használat, mint beteginél megrendelés által azon meggyőződést szerezni, hogy ezen szer vitathatlanul minden más tétort felülmúl, mert nem csak hogy a szájból a rosz szagot eltávolítja, hanem annak tisztaságát fenn tartja és a fogakat épen tartja.

Lovag Schäffer August m. p.
Dr. med. és az orvosi egyetem tagja
Bécsben.

Egy palaczk ára 1 frt 40 kr.
Csomagolás 20 kr.

Erdélyországra nézve főraktárosok:
WOLFF J. ENGEL J. és dr. **HINTZ GYÖRGY** gyógyszerészek Kolozsvárt; továbbá kapható az ország minden gyógytárában.